

Výstavba Centra regionu Haná byla slavnostně zahájena

Olomouc, 8. dubna 2011 – Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum (C. R. Haná) je v rámci projektů Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace unikátní svým zaměřením. Spolu s projekty Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů (RCPTM) a Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje (BIOMEDREG) patří k novým klíčovým vědecko-výzkumným centrům Univerzity Palackého. V univerzitním areálu na ulici Šlechtitelů v Olomouci – Holici byl dnes za účasti zástupců univerzity, města, kraje a MŠMT slavnostně položen společný základní kámen C. R. Haná a RCPTM.

Realizace projektu C. R. Haná odstartovala přesně před rokem – 8. dubna 2010. Ředitelem centra se stal prof. Ivo Frébort. Během uplynulého roku byly na stávajících pracovištích Přírodovědecké fakulty UP a partnerských institucí – Ústavu experimentální botaniky AV ČR a Výzkumného ústavu rostlinné výroby – zahájeny klíčové vědecké aktivity centra. Tyto aktivity zahrnují celou škálu oblastí intenzivního výzkumu, zejména v oblasti proteinové biotechnologie, rostlinné biotechnologie, chemické biologie a genetiky.

Vybudování infrastruktury projektu C. R. Haná, které zajišťuje sdružení firem VCES – EUROGEMA – MERCI, zahrnuje stavbu čtyř objektů o celkové užitkové ploše přes 7 tis. m². Novostavby budou sloužit pro Technologické centrum, Centrum molekulární biologie a genetiky, Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin a Centrum aplikovaného zemědělského výzkumu. Celková dotace projektu dosáhne 832 mil. Kč, samotná stavba včetně unikátních technologií představuje investici přes 500 mil. Kč a přístrojové vybavení asi 150 mil. Kč. Předání objektů k výzkumu se uskuteční koncem roku 2012.

Klíčem k úspěchu a udržitelnosti projektu C. R. Haná je zapojení kvalitních vědeckých pracovníků. V současné době se na výzkumu centra podílí více než 70 vědců. Jedním z nich je vědecký ředitel Centra – doc. Jaroslav Doležel, špičkový odborník v oblasti rostlinné genomiky a cytogenetiky. Dalšího špičkového vědce se podařilo Centru získat ze zahraničí, z univerzity v Bonnu: je jím prof. Jozef Šamaj, odborník v oblasti buněčné biologie a cytoskeletu. Klíčovým vědcem centra je také rostlinný fyziolog prof. Miroslav Strnad, kterému se daří aplikovat výsledky svého výzkumu rostlinných růstových regulátorů ve spolupráci s komerční sférou.

K cílům projektu patří poskytování dosažených výsledků formou licencí komerčním subjektům regionu i mimo region za účelem posílení jejich ekonomické zdatnosti. Jde např. o nové látky podporující růst rostlin a nové odrůdy zemědělských plodin, které disponují vysokou odolností vůči stresovým a patologickým vlivům. Rozbíhá se spolupráce s významnými společnostmi, které dávají projektu perspektivu přesáhnout svými produkty rámec regionu i celé České republiky.

Nové objekty Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum:

Technologické centrum – nový dvoupodlažní objekt; bude sloužit jako administrativní a výzkumné zázemí a laboratoře pro výzkumnou spolupráci s partnery z komerční sféry. Budou

zde soustředěny i aktivity vědeckých týmů Centra z pracovišť biochemie a biofyziky Přírodovědecké fakulty UP zahrnující výzkum v oblasti biochemie proteinů a biotechnologií.

Centrum molekulární biologie a genetiky – nový dvoupodlažní objekt; dojde k rozšíření kapacit týmů z Oddělení molekulární biologie a Laboratoře růstových regulátorů Přírodovědecké fakulty UP a k integraci nového výzkumného týmu se zaměřením na buněčnou biologii rostlin.

Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin – nový přízemní objekt, jehož součástí bude i nový skleník. V rámci projektu dojde k přestěhování a rozšíření současného pracoviště Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.

Centrum aplikovaného výzkumu zelenin a speciálních plodin – nový dvoupodlažní objekt, do něhož bude přestěhována současná genová banka (pracoviště Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i.). Toto pracoviště tvoří spojnici mezi výzkumem a zemědělskou praxí.

Výzkumné programy C. R. Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum:

Proteinová biotechnologie – program zahrnuje jak výzkum v oblasti rostlinných proteinů, zejména enzymů a strukturních a regulačních proteinů, tak přípravu rekombinačních proteinů pomocí heterologní exprese.

Chemická biologie a genetika – v rámci tohoto programu jsou studovány mechanismy základních životních pochodů v rostlinné i živočišné buňce a jejich regulace, zejména na úrovni fytohormonů a nízkomolekulárních látek.

Nové materiály a metody šlechtění rostlin – program je zaměřen na získání nových poznatků o struktuře genomu zemědělských plodin a na přípravu nových materiálů pro šlechtění obilovin a pícnin s lepší odolností vůči chorobám a škůdcům, vyšší tolerancí vůči suchu a mrazu, a lepšími užitnými vlastnostmi.

Rostlinné biotechnologie – v rámci programu budou připravovány nové linie transgenních rostlin s pozměněným metabolismem fytohormonů, nebo zásahem do signalizačních drah, cytoskeletu a endomembránových proteinů.

Fytofarma, genetické zdroje zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin – tento výzkumný program bude zaměřen zejména na využití genových zdrojů léčivých rostlin a zelenin, které jsou uloženy v genové bance spravované Výzkumným ústavem rostlinné výroby.

Více na www.cr-hana.eu

Zprávu zpracoval Ondřej Martínek, oddělení komunikace UP a Martina Špundová, C. R. Haná.

Kontakt:

prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.

ředitel Centra

tel.: +420 585 634 922

e-mail: ivo.frebort@upol.cz

Kontakt:

Mgr. Milada Truksová

projektový referent

tel.: +420 585 634 979

e-mail: milada.truksova@upol.cz